

OP WEG NAAR EEN VOLWASSEN GROEN GAS MARKT

STAND VAN ZAKEN EN ACTIEPUNTEN

21 JANUARI 2010

PLATFORM NIEUW GAS

Creatieve Energie
EnergieTransitie

1. INLEIDING

In 2006 is op initiatief van het Platform Nieuw Gas de werkgroep Groen Gas opgericht. Deze werkgroep heeft eind 2007 een visiedocument ontwikkeld: "Vol Gas vooruit!" Dit document beschrijft de ambities van de werkgroep Groen Gas. Op de middellange termijn streeft de werkgroep naar 10% aardgasvervangende in 2020. Hiermee is een productievolume van rond 4 miljard Nm³/jaar gemoeid: 25% van de kabinetsdoelstelling van 20% duurzame energie in 2020.

Uitgangspunt van deze ambitie is productie van Groen Gas op basis van in Nederland beschikbare biomassastromen. De productie van Groen Gas zal door twee technieken moeten worden gerealiseerd. Uit "natte" biomassa zal via opwaardering van het hiermee geproduceerde biogas Groen Gas worden geproduceerd dat geschikt is voor injectie in het aardgasnetwerk. Door verdere ontwikkeling van de techniek van vergassing van "droge" biomassa zal de productiecapaciteit verder worden opgevoerd. Voor het behalen van de 10% ambitie is het beschikbaar komen van gas uit grootschalige biomassavergassing voor 2020 van cruciaal belang.

2. STAND VAN ZAKEN GROEN GAS (NATIONAAL EN INTERNATIONAAL)

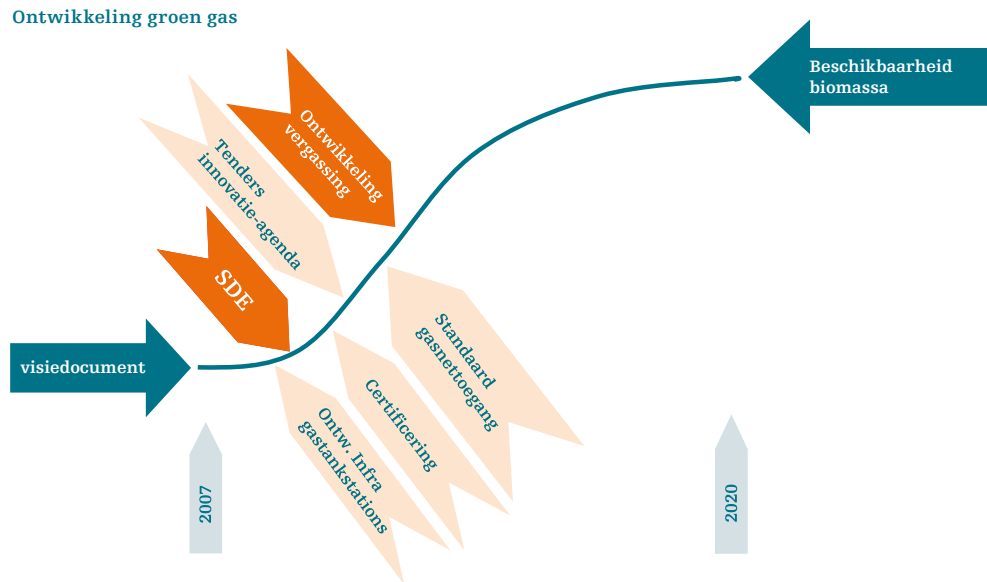
Wat hebben tot nu toe bereikt?

Sinds het aanbieden van het visiedocument is de ontwikkeling van de Groen Gas markt in gang gezet. Twee belangrijke mijlpalen die inmiddels zijn bereikt: het beschikbaar komen van een subsidie categorie voor Groen Gas binnen de SDE; het gereed komen van een Groen Gas certificeringssysteem via Vertogas. Inmiddels is een tiental nieuwe Groen Gas projecten gestart. De groen gas productie neemt hiermee toe met rond de 35 miljoen Nm³/jaar (van 15 naar 50 miljoen Nm³/jaar). Een eerste serieuze stap in de ontwikkeling van groen gas!

Vergassing van biomassa komt langzaam maar zeker uit de ontwikkelfase. De grootste werkende centrale is gebouwd bij de Amercentrale van Essent in Geertruidenberg die B-hout vergast. Het vermogen van deze unit is 33 MW (op basis van brandstofinhoud). In 2008 zijn hiermee 5000 vollasturen gerealiseerd. Het geproduceerde syngas wordt in de oven van de elektriciteitscentrale meegestookt. In ontwikkeling zijn projecten bij HVC op basis van de Milena-vergasser. Ervaringen met co-vergassing van biomassa met kolen is daarentegen al wat langer beproefd in Buggenum. Een tweede centrale wordt door Nuon overwogen (Magnum).

Om de groen gas markt daadwerkelijk een belangrijke impuls te geven, is een tweetal ontwikkelingen noodzakelijk: ontwikkeling van de biomassa vergassingstechnologie en het mogelijk maken van een standaard aansluiting voor groen gas op het gasnet. In het volgende figuur is dit door middel van een S-curve (marktaandeel) weergegeven. Het afvlakken van de curve hangt vooral samen met de beschikbare hoeveelheid biomassa in Nederland. Behalve de ontwikkeling van

grootschalige vergassing van biomassa heeft de mogelijke hoeveelheid import van biomassa hierop een positieve invloed.

Een nieuwe markt gedijt bij transparantie en kennisdeling. In dit kader wordt momenteel een verkenning uitgevoerd naar het draagvlak van stakeholders voor een kenniscentrum Groen Gas.

Innovatieagenda - financiering en investeringssubsidies

Binnen het Platform Nieuw Gas zijn in het kader van de ontwikkeling van Groen Gas twee tenders gedefinieerd.

- Tender vergassing:
Via deze tender wordt de realisatie van een drietal demonstratieprojecten voor biomassavergassing ondersteund. Via deze projecten zal de vergassingstechnologie op praktijkschaal van minimaal 10 MW worden gedemonstreerd. Het geproduceerde syngas hoeft hierbij nog niet direct opgewaardeerd te worden naar aardgaskwaliteit. Deze ontwikkeling, samen met verdere opschaling van de technologie, zal in een tweede fase van de innovatieagenda gestimuleerd moeten worden. Via deze eerste tender wordt in ieder geval een eerste opschaling gerealiseerd van onderzoeksproject naar praktijkdemonstratie.
- Tender vergisting:
Alhoewel vergisting van biomassa al een breed toegepaste technologie is, behoeft de technologie nog wel een ontwikkelslag op het gebied van de verbetering van de kosteneffectiviteit. De tender heeft een brede scope en zal projectvoorstellen gaan ondersteunen die zowel aan de voorkant van de vergister (zoals voorbereiding input biomassa) als aan de achterkant van de vergister (zoals digestaatbewerking) als op procesoptimalisatie van het vergistingproces zelf gericht zijn.

Internationale ontwikkelingen in groen gas

Nederland staat niet alleen op het gebied van de ontwikkelingen van Groen Gas. Het aantal landen waar de ontwikkeling van Groen Gas besproken wordt is in het afgelopen jaar sterk toegenomen.

Tot op heden was deze ontwikkeling met name beperkt tot landen als; Zweden, Duitsland, Oostenrijk, Zwitserland en Nederland. In het afgelopen jaar hebben landen als Frankrijk, UK, Italië, Spanje, Denemarken en enkele Oost-Europese landen zich hierbij aangesloten. Ook in Canada en de USA en in enkele Zuid-Amerikaanse landen begint deze ontwikkeling vormen aan te nemen.

Op het gebied van een vastomlijnde ambitie en bijbehorende regulering is Duitsland op dit moment echter nog uniek. Duitsland heeft een absolute doelstelling vastgesteld voor productie van 6 miljard Nm³ Groen Gas in 2020 (6% van eigen verbruik) en 10% in 2030. Dit alleen op basis van vergisting van biomassa. Om de marktontwikkeling te ondersteunen is dit via de zogenaamde "Gasnetzzugangsvordnung" ook gereguleerd. Belangrijk bestanddeel van deze regulering zijn afspraken rondom verdeling van taken en verantwoordelijkheden tussen invoeder en netwerkeheerder en de bijbehorende kostenstructuur. In Frankrijk en Zweden wordt op dit moment ook aan regulering van de gasnettoegang vanuit Groen Gas gewerkt.

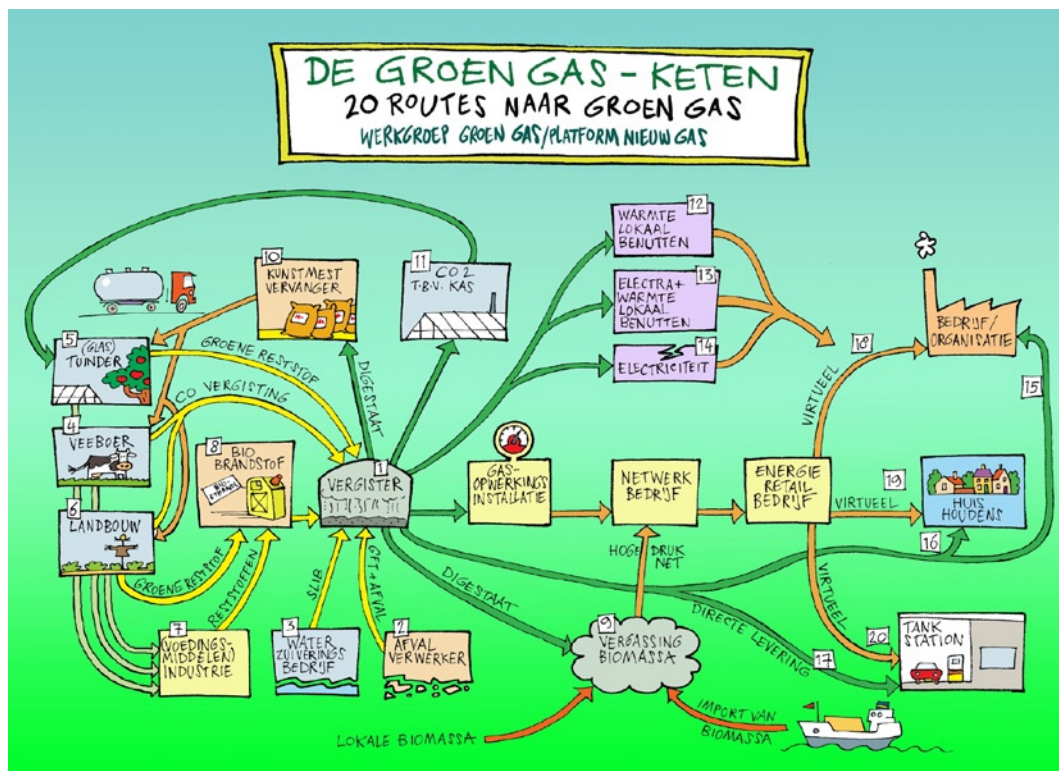
In de RED 2009 die vorig jaar in Brussel is gepubliceerd wordt Groen Gas ook als onderwerp benoemd, alhoewel dit nog beperkt van omvang is. Hierin worden onderwerpen als: certificering, nettoegang, onderzoek naar geschiktheid aardgassysteem voor netinjectie, broeikasgasbalans van biogasproductie ed. benoemd. Daarnaast heeft de DG-Tren aangekondigd een project te starten bij CEN om tot een definitie van standaardgaskwaliteit te komen voor te injecteren gas in het aardgassysteem. Een en ander geeft aan dat Nederland hierop zal moeten anticiperen. Wat de ontwikkelingen ten aanzien van het vergassen van biomassa betreft, ook op internationaal vlak zijn hierin nog geen grote projecten opgestart. In Oostenrijk wordt druk gewerkt aan een uitrol van biomassavergassers gebaseerd op de beproefde vergassingstechnologie van Güssing. Beide technologieën kunnen momenteel op een vermogen van 10-20 MW gebouwd worden. Verdere opschaling van deze technologie zit in de pijplijn. Het produceren van Groen Gas hieruit is echter op deze schaal nog niet gedemonstreerd. Een eerste grootschalige demonstratie hiervan zal in Götenborg worden gedemonstreerd met een vermogen van 20 MW.

3. WAT HEBBEN WE NODIG OM GROEN GAS VERDER TE BRENGEN?

Onderstaande figuur illustreert de relaties met andere beleid- en marktonderdelen. In grote lijnen kunnen vijf aandachtsgebieden worden onderscheiden:

- a. Productie van biogas via vergisting met een duidelijke relatie met de mestproblematiek;
- b. Opwaardering van biogas naar aardgaskwaliteit;
- c. Injectie in het gasnet;
- d. Het vermarkten van Groen Gas voor eindtoepassingen inclusief inzet van Groen Gas voor toepassingen in de mobiliteit;
- e. Productie van syngas/Groen Gas uit vergassing van biomassa.

Complexiteit Groen Gas route

Ad b. en c.**Gasnettoegang voor Groen Gas**

Netbeheer Nederland werkt pro-actief mee aan netkoppeling van een tiental pilotprojecten voor de productie van Groen Gas. Er zijn echter nog veel open vragen rondom onderwerpen als: gaskwaliteit, kwaliteit van gasmeting, capaciteit van ons aardgassysteem, kosten van opwaardering en gasnetaansluiting in combinatie met (seizoen)opslagcapaciteit voor Groen Gas productie in de zomerperiode.

De pilotprojecten fungeren in deze als proeftuin. Een adequate projectmonitoring op bovengenoemde aspecten zal antwoord moeten geven op deze vragen. De pilotprojecten leveren daarnaast enorm veel informatie op over nieuwe taken en verantwoordelijkheden rondom decentrale gasproductie en de gevolgen hiervan voor de gasvoorziening. In dit verband komen ook vragen rondom risicoaansprakelijkheid en taken- en verantwoordelijkheden in een veranderende omgeving ten aanzien van de gasvoorziening aan bod. Dit vraagt om afstemming tussen groen gas producent en netwerkbedrijf.

Bij een grootschalige introductie van decentrale groen gas productie zal een en ander in een vast kader vastgelegd moeten worden. Aanpassingen in de Gaswet zullen hiervoor dan ook noodzakelijk zijn. Netbeheer Nederland voorziet om in 2011 een set van kwaliteitseisen voor in te voeden gas bij de NMA neer te kunnen leggen. Deze zullen dan de huidige gaskwaliteitseisen in de "Aansluit- en transportvoorwaarden RNB" gaan vervangen. Aangezien de gaswet hiervoor aangepast moet worden ligt het voor de hand om dit momentum te benutten voor verdergaande aanpassing van de gaswet.

Naast de ontwikkeling van stand alone Groen Gas projecten wordt ook nadrukkelijk nagedacht over het opzetten van collectieve projecten, de zogenaamde Groen Gas hubs. Bij de ontwikkeling van Groen Gas hubs hoort ook een discussie over de aanleg van de hiervoor benodigde biogasleidingen. Ook hiermee zal de komende jaren kennis en ervaring opgedaan dienen te worden.

Ad. d**Het vermarkten van Groen Gas voor eindtoepassingen inclusief inzet van Groen Gas voor toepassingen in de mobiliteit**

Een punt van aandacht is het feit dat Vertogas op dit moment nog geen wettelijke verankering heeft, waardoor producenten niet noodzakelijkerwijs een groen gas certificaat nodig hebben om het door hun geproduceerde groen gas te vermarkten. Ook het opzetten van een kenniscentrum nieuw gas valt onder dit punt aangezien kennisverspreiding bijdraagt aan een gezonde markt.

Groen Groen voor toepassing in de mobiliteit

Ondanks dat de verankering van Groen Gas certificaten in de biotickethandel, in het kader van de biobrandstoffen bijmengverplichting, in het zogenaamde versnellerteam is geagendeerd, verdient dit onderwerp nadere aandacht. In het

versnellerteam zullen met name beleidsmatige belemmeringen worden besproken. De realisatie van projecten ligt bij de marktpartijen. Zo zal een landelijk dekkend netwerk van gastankstations moeten worden opgezet. Hiervoor zijn in IPO verband reeds de eerste initiatieven genomen.

Voor een echte doorbraak in de ontwikkeling is het echter van het grootste belang dat de barrières tussen de beide grote energiespelers, de oliebranche en de gas/elektriciteitsbranche, worden geslecht. Een succesvolle ontwikkeling van de Groen Gas route in de mobiliteit is alleen mogelijk als deze sectoren op dit gebied gaan samenwerken. Toepassing van Groen Gas in de mobiliteit is de meest kosteneffectieve toepassing van Groen Gas op dit moment. De ontwikkeling van deze toepassing kan los van SDE-subsidie op gang worden gebracht. Deze kans kunnen we dus niet laten liggen.

Ad. e

Productie van syngas/Groen Gas uit vergassing van biomassa

In de verdere ontwikkeling van vergassing zijn een aantal zaken van eminent belang:

1. Technische ontwikkelingen rond opschaling van vergassing van biomassa en het vervolgens produceren van syngas/Groen Gas hieruit waarmee aanwending van fossiel aardgas teruggedrongen kan worden.
2. Beschikbaarheid van biomassa. Als we na 2020 meer dan 10% van ons aardgas willen gaan vervangen door Groen Gas dan zal dit alleen mogelijk zijn op basis van duurzame import van biomassa.
3. Visieontwikkeling naar rol Groen Gas binnen aardgasrotonde. Grootschalige productielocaties van Groen Gas uit vergassing zouden in havens gebouwd kunnen worden. Op deze manier zou de logistiek rondom biomassa efficiënt en onder voorwaarden van een goede broeikasgasbalans gerealiseerd kunnen worden. Een alternatief hiervoor is het bouwen van installaties in gebieden waar de biomassa beschikbaar is en het gas via gasleidingen dan wel in vloeibare vorm naar Nederland transporteren en vervolgens distribueren.
4. Visieontwikkeling rondom toepassingen van syngas buiten traditionele aardgastoeepassingen voor verwarming en elektriciteitsproductie. Syngas kan ook grootschalig ingezet worden voor de petrochemische industrie. In het Rijnmondgebied worden hiervoor reeds ideeën en mogelijkheden uitgewerkt.

Uitwerking van bovenstaande punten loopt parallel aan de ontwikkeling van de demonstratieprojecten die op basis van de tender vergassing van de innovatieagenda plaats moeten vinden.

4. WAT VRAAGT DIT VAN BELEID?

Op basis van de hiervoor geschetste ontwikkelingen tot op heden kan gesteld worden dat er behoorlijk voortgang geboekt is.

Maar duidelijk moet ook zijn dat er nog veel stappen gezet moeten worden om de ambitie om te zetten in realiteit. Voor een groot deel zijn dit beleidsmatige belemmeringen. Hiervoor is een versnellerteam ingesteld. Het versnellerteam bestaat uit vertegenwoordigers van de volgende Ministeries: VROM, LNV en EZ en is op 1 december 2009 voor het eerst bij elkaar gekomen.

Een overzicht van onderwerpen die in dit ambtelijk team aan de orde zullen komen zijn:

- SDE en ander overheidinstrumentarium
- Positieve Lijst voor vergisting
- Verwaarding/toepassing digestaat
- Monitoring van biogas en Groen Gas in het bijzonder in de CBS en de Eurostat statistieken
- RO + vergunningenbeleid vergisting
- Verankering Groen Gas als autobrandstof binnen biobrandstoffenverplichting
- Het inrichten van een onafhankelijk informatiecentrum voor Groen Gas.

Actiepunten Groen Gas

Transitiepad Groen Gas			
Deelaspect	Gewenste eindresultaat per deelaspect	Route	geadresseerd binnen
1. Biomassa aanvoer	Doel: Het optimale gebruik van biomassa ten behoeve van energie en groene grondstoffen		Nog nergens
	1a Biomassa eigenaren benutten biomassa voor Groen Gas-productie waar dat efficiënt is: veehouders (mest), landbouwers (reststoffen), waterschappen (rioolslib), afvalverwerkers, voedingsmiddelenindustrie (restafval), staatsbosbeheer en andere natuurorganisaties.	Vergisting/ Bio-SNG	
	1b Transparantie van de markt voor biomassa	Vergisting/ Bio-SNG	
	1c Uitbreiding van positieve lijst waardoor meer cosubstraat beschikbaar komt voor vergisting		
	1d De logistiek t.b.v. het importeren droge biomassa ten behoeve van SNG is gerealiseerd	SNG	
	1e Productie van Groen Gas in landen waar sprake is van een overvloed aan biomassa en het gas (mogelijk via Groen Gas certificaten) importeren	SNG	
	1f Productie van aquatische biomassa met name wieren en algen	Vergisting/ SNG	
	1g Biomassa wordt gecertificeerd m.b.t. duurzaamheid	SNG	
2. Productie van Groen Gas (vergistingsroute)	Doel: Optimale productie van Groen Gas		Tender Vergisting
	2a De productie van Groen Gas wordt geoptimaliseerd door samenwerking van eigenaren van biomassa waardoor de optimale schaal en de beste locaties ten opzichte van de biomassa en de afnemers benut worden	Vergisting	
	2b De vergistingstechnologie is geoptimaliseerd, o.a. door het homogeniseren van het biomassa substraat, het gebruik van enzymen en de toevoeging van chemische stoffen	Vergisting	
	2c De vergisting vindt plaats in combinatie met de productie van waardevolle groene grondstoffen	Vergisting	
4. Productie van Groen Gas (Bio-SNG)	Doel: Het realiseren van de productie van Groen Gas op grote schaal. In 2020: 4,5 bcm via Bio-SNG, 2050: 40 bcm via de Bio-SNG-route		Eerste aanzet via Tender vergassing
	4a Eén SNG plant op basis van de Milena-technologie in combinatie met WK van 20 MW	SNG	
	4c Eén SNG plant op basis van de Milena/Olga-technologie plus opschaaling tot 50MW	SNG	
	4d Enkele pilotprojecten op basis van een kleinschalige technologie (tot 20MW)	SNG	
	4f Een SNG-plant in combinatie met de productie van pyrolyse olie/H ₂ /CO ₂ afvang/groene grondstoffen	SNG	
	4g Een SNG-plant in samenwerking met een buitenlandse speler op basis van een andere technologie dan de Milena/Olga technologie	SNG	
	4h SNG-productie van natte biomassa op basis van de super kritiek water technologie	SNG	Onderzoeksinstelling(en)?
	4j Kolenvergassing met een hoog percentage biomassa-bijstook gecombineerd met CO ₂ -afvang	SNG	Onderzoeksinstelling(en)?

5. Oplossen dige-staatproblematiek	Doel: Volledig gebruik van het digestaat en het voorkomen van verarming van de grond		Tender Vergisting
	5a Volledige verwerking van het digestaat tot mineralen en groene grondstoffen waaronder kunstmestvervanger	Vergisting/SNG	
	5b Het terugbrengen van de mineralen naar de gronden waar de biomassa vergaard is.	SNG	
	5c De benutting van de kunstmestvervanger in de landbouw	Vergisting/SNG	
6. Transport van Groen Gas en het realiseren van Groen Gas opslag (o.a. Groen Gas Hubs)	Doel:		Tender Vergisting
	6a Monitoren van de invoeding van Groen Gas in het gasnet	Vergisting	
	6b Biogas-netten waar de capaciteit van het net tekort schiet om gas af te zetten in stedelijke gebieden, mogelijk in combinatie met 6c.	Vergisting	
	6c 10 Biogas Hubs (landelijk). Een groen gas hub is een concentratiemodel voor groen gas productie waarbij meerdere (decentrale) biogasproducenten aan een centrale voorziening worden gekoppeld waar de opwaarding naar en injectie in de passende aardgasinfrastructuur wordt verzorgd.	Vergisting/SNG	
	6d Grootschalige invoeding van Groen Gas	SNG	
7. Markt voor Groen Gas	Doel: Groen Gas wordt gekocht door consumenten, bedrijven en duurzaam inkopende overheden		Actieplan Groen Gas
	7a Rijden op Groen Gas helpt het starten van de markt	Vergisting	
	7b Het op de markt zetten van een Groen Gas-logo	Vergisting/SNG	
	7c Er zijn meerdere partijen die Groen Gas verkopen	Vergisting/SNG	
	7d Het Groen Gas certificaat wordt gebruikt in verband met directe levering, levering via biogasnetten en bij internationale transacties. Voorts wordt het benut bij het omrekenen ten behoeve van de bijmengregeling wat betreft bio-brandstoffen.	Vergisting/SNG	
	7e Het realiseren van een groot volume wat betreft het aanbod van Groen Gas	Vergisting/SNG	
8. Samenwerking	Doel: Het tot stand brengen van samenwerkingsverbanden om optimale oplossingen te realiseren en risico te beheersen		Tender Vergisting
	8a Coöperaties van boeren voor het vergisten van mest om efficiënte productie en bijvoorbeeld inkoop van cosubstraat te realiseren	Vergisting	
	8b Samenwerking tussen boeren en overige biomassa-eigenaren i.v.m. zekerheid met betrekking tot leveranties co-substraten	Vergisting	
	8c Samenwerking met netwerkbedrijven i.v.m. capaciteitsproblematiek (o.a. spreiden van risico van afsluiting bij onvoldoende capaciteit, restrictie)	Vergisting	
	8d Samenwerking met lokale overheden i.v.m. biogas infrastructuur en mogelijke concurrentiebeperking	Vergisting/SNG	
9. Kennisuitwisseling	Doel: Kennis over Groen Gas wordt breed gedragen in de samenleving		Actieplan Groen Gas
	9a Oprichting Kenniscentrum Groen Gas om ervaringskennis te delen met betrekking tot concrete projecten bij betrokkenen	Vergisting/SNG	
	9b Betrekken onderwijsinstellingen en onderzoeksinstellingen bij verspreiden van kennis m.b.t. Groen Gas	Vergisting/SNG	
	9c Cursussen gericht op vergroting kennis bij marktpartijen	Vergisting	

10. Onderzoek	10a Samenwerking tussen kennisinstelling met het oog op afstemming onderzoek	Vergisting/ SNG	Tender Vergisting
	10b Testen van nieuwe technologieën op testlocaties middels samenwerking kennisinstellingen en bedrijven. Bedrijven kunnen weinig risico nemen en kiezen vooral voor bestaande technologieën. Hier ligt vooral een rol voor maatschappelijke bedrijven zoals afvalverwerkers, waterschappen, etc.	Vergisting/ SNG	
11. Financiering	Gezonde financiële basis voor initiatieven		Versnellerteam vergisting
	11a Overheidsparticipatie in initiatieven	Vergisting/ SNG	
	11b Fonds i.v.m. restrisico's	Vergisting/ SNG	
12. Subsidieverlening, regulering en vergunningverlening	De overheid faciliteert een versnelde start van de Groen Gas markt		Versnellerteam vergisting
	12a Het organiseren van één loket per overheidslaag voor alle vergunningen rond Groen Gas-projecten en afstemming tussen de verschillende overheidslagen. Dit betreft mer-procedures, milieuvergunningen (o.a. i.v.m. afvalverwerking), RO-procedures, meststoffenwet (o.a. goedkeuring positieve lijst, mestmonsters-afname bij transport, het gebruik van opgewerkt digestaat als kunstmestvervanger), innovatieve technieken die nog niet bekend zijn.	Vergisting	
	12b Oplossen van de digestaatproblematiek, o.a. de vergroting van het mestprobleem bij co-vergisting, het verlies van de ontheffing in het kader van de derogatie bij covergisting en bij samenwerking.	Vergisting	
	12c Regulering van Groen Gas in de gaswet, o.a. definitie van Groen Gas, voorrang voor groen gas, status van biogasleidingen.	Vergisting	
	12d Een slimme aanpassing van de SDE-regeling gericht op effectieve opschaling die het mogelijk maakt deze volumeambitie te realiseren. Hiervoor zijn wellicht aanpassingen nodig in de looptijd en hoogte, van de SDE en is het nodig schakelmogelijkheden te creëren tussen biogas voor micro-wkk en rechtstreekse invoeding in het aardgasnet. Voorst is het wenselijk inzicht te geven in SDE voor middellange termijn.	Vergisting	
	12e Mogelijkheid om MEP en SDE voor verstromen van biogas om te zetten naar SDE voor Groen Gas	Vergisting	
	12e Afstemmen regelingen m.b.t. biobrandstoffen, Groen financiering, EIA op mogelijkheden voor Groen Gas waardoor SDE overbodig wordt	Vergisting/ SNG	

EnergieTransitie - Creatieve Energie

Bedrijfsleven, overheid, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties zetten zich gezamenlijk in om ervoor te zorgen dat de energievoorziening in 2050 duurzaam is.

Energie is dan schoon, voor iedereen betaalbaar en wordt continu geleverd. EnergieTransitie vraagt én geeft Creatieve Energie.

Contactgegevens

Platform Nieuw Gas

Werkgroep Groen Gas

Mathieu Dumont, *secretaris*

t 088 602 27 90

e mathieu.dumont@agentschapnl.nl

